

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Opera

Priscianus

[Venedig], 15. Dez. 1481

Modo in isto .xi. libro de participio tractemus

[urn:nbn:de:bsz:31-324175](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-324175)

penultimā ambitus. **Vt** Ouidius in. i. meth. Iussit & ambita circum-
dare littora terrā. **Luc.** in. i. Lat. alisq; ambitus urbis Annua uenali re-
ferens certamina campo. **Quauis** Scaurus in utroq; similem teno-
rem putauit. **Sed** Vellius celer respōdens Adriano imperatori de hac
interroganti declinatione & tenore ambitus nomen a participio ostē-
dit discerni. quod usu quoq; ut ostendimus confirmatur.

Explicita nominis & uerbi ratione. Modo
in isto .xi. libro. de participio tractemus.

Qui tertio loco participium posuerunt rectius fecisse
uidetur cū enim nomē & uerbū primum & secūdū
tenuerunt locū: participiū quod ex utroq; nascitur
sequentē iure exigit. **Qualitū** tamē est an bene spe-
rauerit id ab aliis partibus grammatici. **Primus** try-
pho quem Apolonius quoque sequitur maximus
artis auctor grāmatica. **Stoici** quō articulū & pronomē unā partem
orationis accipiebāt infinitū articulū uocātes quē grāmatici articulū
ei quoq; adiungentes etiam infinita nomina uel relatiua; quod etiam
Didymus facit tractās de latinitate. **Finitū** autē articulum dicebant
idem stoici: quod nunc pronomē uocamus finitum: quod etiam uera
ratione solum pronomē est dicendum. **Ergo** romani quoque artium
scriptores stoicorum secuti traditionem pronomina finita dixerunt
& infinita: nam articulos non habent. **Sic** igitur supradicti philoso-
phi etiam participium aiebant appellationem esse reciprocam id est
ἐν Τανακλάσον προσήγοραν hoc modo legens est lector: & lector ē
legens; & cursor est currens & currens est cursor amator est amās &
amans est amator. **Vel** nomen uerbale uel modum uerbi casualē un-
de uidetur nostri asciuisse inter uerba gerūdīa uel participalia cū uide-
antur ea assumere casus. **Ideo** participium separatim non tradebant
partem orationis: q; nulla alia pars orationis semper est in deriuatiōe
nullam propriam positionem habēs nisi participium. **Cetera** enī par-
tes prima inpositione inuenta sunt: ad quam deriuatiua etiam aptā-
tur. **Omnis** enim pars orationis quocūq; modo deriuata uel in eadē
notione siue diffinitione primitiui sui accipitur: & eandem habet ei
diuisionem: & eadem accidentia. **Vel** in aliud quod iā ante erat sup-
positū: etiā propria & naturali positione: unde deriuatum propter si-
militudinem eius qd iā erat ante ex se ortū ei addebatur: ut pater no-
men paternus nomē. **Similiter** rex & regalis: taurus & taurinus noīa

quicquid enim accidit primitiuo etiã accidit deriuatiuo. **F**erueo uerbum & feruelco uerbũ. **S**imiliter facio & faceſſo uideo & uiſo deyderatiuũ uerba ſunt ab eodem in idẽ. **S**ed etiã bene male deriuata aduerbia a nominibus ab alio ad aliud nata ſunt ad ſimilitudinem in propria impoſitione inuẽtorum: ut pene nempe hæc enĩ aſe orta ſunt. **Q**uicquid enĩ accidit his: accidit illis: & quod ſuum ẽ aduerbiorum per oĩa uerba currunt. quãtũ igitur ad hoc .i. q. in primitiuis & in ſua poſitione non inueniũtur: participia uidentur ſtoici bene feciſſe. **S**ed rurus prohibet eſſe nomina temporum diuerſorum aſſumptio: quã fit in propriis tranſmigrationibus ad ſimilitudinem uerborum. **S**ed ſi quis dicat q. nomina quoq; multa inueniuntur tempus ſignificantia: reſpondebimus q. hoc intereſt inter participia & nomina temporalia: q. nomina illa nihil aliud ſignificant niſi ipſum tempus per ſe: ut añus mensis dies meridies hodiernus heſternus craſtinus. nec in propriis tranſmigrationibus. participia uero actionem uel paſſionem aliquã in diuerſo tempore fieri demonſtrant non tempus ipſum per ſe: & q. eoſ ſequuntur caſus quos & uerba ex quibus naſcuntur. **E**t q. uerborum ſignificationes habent & q. pro uerbo ponuntur quorum nihil eſt ſuum nominis. **O**mne enim nomen a quocunq; uerbo natum uel genitiuum ſequitur caſum uel datiuum figurate per compaſſionem: quã graeci οὐκ ἀδελφῶν uocant: ut amicus illius: lectõr illius: ſpeculator illius: auditor illius: uictor illius: & datiuũ ut amicus illi ẽ: tutor illi ẽ. **E**t notandum q. plerunq; ſubſtantiuũ uerbũ quod graeci ὁμοειδῶν uocant ſolent adiungi huiuſcemodi figurã. **I**nueniuntur tamen pauca & ablatiuũ ſequentia: ut dignus illa re maectus uirtute. **A**ccuſatiuũ uero figurate: ut exoſus bella preſſius futura. **P**articipiorum enim loca uidentur poſita illorum conſtructionem ſeruafſe: uerba autem & participia genitiuo uel datiuo uel accuſatiuo uel ablatiuo ſolent aſſociari: ut miſceor illius: miſerens illius: parco illi: parens illi: oro illum: orans illum: careo illo: carens illo. **E**t actiua quidem plerunq; accuſatiuum ſequuntur: paſſiua uero ablatiuũ uel datiuum figurate: genitiuũ admodũ pauca: **S**ed de his ſi deus añuerit cũ de diſpoſitiõe uel conſtructione partiũ orationis ſcripſerimus: ideſt περίου τὰξῶσ expoſnere latius conabimur. **E**rgo ſi uerborũ ſeruauerint conſequentiam participia ſunt. **S**i amiffis temporibus caſus quoq; quos noĩa ſolẽt uerba ſequi attrahant tranſeunt in ea: ut amãs illũ participiũ eſt. amo. n. illum dicimus: amans autẽ illius nomen ẽ: ut amator illius. **I**taq; &

tempus amittit: & comparationem assumit: ut amans amantior amantissimus. **A**ceptus ab illo participium est: quia & accipior ab illo dicimus. **A**ceptus illi nomen: ut amicus illi. **I**deoq; tempore quidem caret: & comparationem adsciscit: ut acceptior acceptissimus: & ea quidem sunt quibus ostenditur participium aliud esse q̄ nomen: uerbum autem id esse non potest cum casus habeat: & declinationes & genera ad nominum formam. nullum enim uerbum potest hoc habere. **I**taq; cum & uerbi quaedam prohibent hoc esse nomen: idem tempora & significationes: & nominis propria prohibent esse uerbum. **I** genera & casus. **Q**uæcunq; enim pars orationis habet genera apud græcos: uel latinos habet & casus: & quæcunq; habet casus habet & genera: exceptis paucis indeclinabilibus mansit participium medium inter nomen & uerbum: unde rationabiliter hoc nomen est ei a grammaticis inditum per confirmationem duarum partium orationis principalium. **N**ec solum participium: non ab aliqua propria uis sed ab affinitate nominis & uerbi nominatum est: sed alia quoq; partes quinque orationis: non a sua uis: sed ab adiunctione quam habent ad nomen & uerbum uocabulum acceperunt. pronomen enim dicitur q̄ pro nomine ponitur: & aduerbium quod uerbo adiungitur. & præpositio quæ tam nomini q̄ uerbo præponitur: & coniunctio quæ coniungit ea: & interiectio quæ his interiacet. **U**nde est dicendum q̄ si non fit nomen nec uerbum: nec alia pars constare poterit. **I**taq; quibusdã philosophis placuit nomen & uerbum solas esse partes orationis. **C**ætera adminicula uel iuncturas earum erant: quomodo nauium partes sunt tabulæ trabes. **C**ætera autem idest stuppa non ex eadem constat materia & clauis & similia uincula: & conglutinationes partium nauis: hoc est trahium & tabularum non partes nauis dicuntur: sed est obiciendum ad hoc: quod cæra & stuppa non ex eadem constant materia ex qua tabulæ & trabes: coniunctiones autem & præpositiones & similia ex eadem sunt materia: ex qua nomen & uerbum constant: hoc est litteris & syllabis & accentibus & intellectu. **I**taq; etiã per se prolata q̄ partes sunt orationis ostendunt. **Q**uid enim est aliud pars orationis nisi uox indicans mentis conceptum: idest cognitionem. **Q**uæcunq; igitur uox litterata profertur significant aliquid iure pars orationis est dicenda. **Q**uod si non essent partes loco earum nunq̄ nomina ponerentur: cum loco cæra & stuppæ in nauis tabula fungi non potest. iuenimus autem loco aduerbii nomen: ut una mul-

rum: falso: qua & pronomem similiter eo illo: & loco coniunctionis tā
nomen q̄ pronomem quare ideo: & aduerbium loco nominis: ut ma/
ne nouum: & sponte sua: & euge tuum: & belle tuum: & cras alterum
Sed si qui compaginem uidentur praestare nomini & uerbo non sunt
partes orationis dicendæ. Ergo nec partes corporis debemus accipere
neruos: quia ligant membra & articulos: quod penitus uidetur absur/
dum. Multo igitur melius qui principales & egregias partes dicunt
nomen & uerbum: alias autem his appendices. Quod autem partici/
pium nomen accepit a confirmatione nominis & uerbi nihil mirum
cum inueniuntur quadam nominationes etiam ex negatione nascen/
tes: ut neutrum genus: quod nec masculinum est nec femininum: &
infinitum uerbum quod personam non habet. Participium est igitur
pars orationis: quæ pro uerbo accipitur: ex quo etiam deriuatur natu/
raliter: genus & casum habens ad similitudinem nominis: & acciden/
tia uerbo absq; discretionem personarum & modorum. Ideo autem rep/
tum est participium q̄ nomini uerbum adiungitur: sed non aliter nisi
sit nominatiuus casus ei personæ adiunctus: secundum quam profert/
uerbum: ut facio ego bonus facit ille bonus. Cum igitur flexas nomē
in obliquos casus uerbum ei adiungi non potest intransitiuum id est
& ἀεὶ ἄβατον: hoc est in sua manens persona. Nam ἀεὶ ἄβα τικὰ dicū/
tur id est transitiua: quæ ab alia ad aliam transeunt personam in qui/
bus solent obliqui casus adiungi uerbis: ut misereor tuū moderatur
imperator militibus. hic enim quia ab alia persona ad aliam trāsit uer/
bi significatio utimur obliquis. Cum igitur sunt intransitiua: quia nō
possunt obliqui casus his adiungi loco uerbi subit participium: ut bo/
nus homo loquebatur: boni hominis loquentis orationem audiui: bo/
no homini loquenti dedi: bonum hominem loquentem audiui: bo/
no homine loquente delectatus sum. Vbiq; enim participium loco
uerbi intransitiui accipitur: uocatiuus quoq; quomodo nominati/
uus intransitiuis adiungitur: ut doctus loquens proficis: & docte lo/
quens proficis uel profice. Sicut igitur pronomem est ideo inuentum
ut adiungi primæ & secundæ personæ uerbi possit. Nomina. n. tertiæ
personæ coniungi uolunt absq; uocatiuo casu: qui semper secundæ
adiungitur personæ: Sic participia inuenta sunt: ut quod deest uer/
bis id casus compleant coniuncta nominibus. Nec solum p obliquos
casus utile est participium: sed etiam per nominatiuum. diuersa eni
uerba absq; coniunctione adiungere non potes: ut lego discō uel do/

ceo discis non est dicendum. Sed lego & disco: uel doceo & discis. Nā
 hoc proprium est tam transitiuorum quam intransitiuorum. partici/
 pium autem si proferas pro aliquo uerborum; adiungas ei uerbum
 bene sine coniunctione: ut legens disco: pro lego & disco: & docente
 me discis: pro doceo: & discis. Contra autem diuersa nomina si ad
 unum referantur sine coniunctione oportet ea proferre nisi adiectiua
 geminentur: ut pius Aeneas: uel Marcus & Tullius: & Cicero: quasi
 de alio & alio dicis. Accidentia uero siue adiectiua si geminentur: ne/
 cesse interponi coniunctionem: ut bonus & iustus & pius & fortis Ae/
 neas. Verba quoque & participia si sequantur se se coniunctione
 egent: ut legit & scribit doctor loquens & currens facit. nec mirum p
 pria quæ intecabilem substantiam demonstrant: ut Socrates. Nec ap/
 pellatiua quæ secabilem idest generalem: & specialem: quæ diuidi po/
 test substantiam indicant: ut animal corpus homo taurus equus au/
 rum lapis: non egere coniunctione. diuersæ enim substantiæ in uno
 coniungi non possunt. Itaq; cum dicam Cornelius Publius Scipio
 africanus. non egeo coniunctionibus. Vnam enim his indico esse
 omnibus substantiam. Similiter homo est animal rationale mortale
 disciplina: capax: cum unam substantiam significo: quâuis multorū
 communem non egeo coniunctionibus: quæ diuersas solent res con/
 iungere: diuersæ autem substantiæ in eodem esse non possunt. Acci/
 dentia autem quæ substantiæ iam ante suppositæ accidunt possunt
 esse diuersa in eadem substantia: ut si dicam Marcus tullius Cicero
 quia una est substantia non eget coniunctionibus. Sin autem dicam
 sapiens & eloquens & foelix. Cicero: diuersa ostendo. accidentia i una
 substantia. Itaq; egent coniunctione. Illud quoq; admonendum q
 quemadmodum coniungitur aduerbium uerbo: sic etiam participio
 Nec mirum cum pro uerbo ponitur: ut bene legens delectat: pro bene
 legit & delectat: & quâuis ab indicatiuis deriuantur uerbis participia
 potestate tamen & uis significationis omnes continent modos: expo/
 nens doceo: pro expono & doceo: utinam exponens docerem: pro
 utinam exponerem & docerem: cum exponens doceam: pro cum ex/
 ponam & doceam: exponens docere uolo: pro exponere & docere uo/
 lo: eius igitur obtinet uim modi uerbo cuius coniungitur: & in hoc
 quoq; quantam habeat cum infinito coniunctionem ostenditur. Infi/
 nita enim similiter cum ab indicatiuo nascuntur pro omni accipiun/
 tur modo. dico enim scribere me indico pro scribo: scribere te impero:

pro scribe : scribere me opto pro utinam scriberem : scribere me uolo cum legam : pro cum scribam legere . **N**ec mirum in his una uoce tā diuerfas inueniri significationes : cum in multis aliis quoq; inuenitur dictionibus : ut circum nomen & aduerbium . **E**o pronomem & uerbū & coniunctio & aduerbium . **S**imiliter in aliis pluribus hoc inuenis : sicut supra dictum est . Igitur participium inuentum est : ut in nominatio quidem sine coniunctione proferatur cum alio uerbo : ut legēs doceo pro lego & doceo : quæ compositio intransitiua est : hoc est in se ipsam ostendit manere personam . **O**bliqui uero casus participiorū ad hoc sunt utiles : quod non solum sine coniunctione proferuntur cū obliquis casibus nominum : sed etiam ad alias transeunt personas : ut docentis potior : docenti respondeo docentem audio : & illo docente didici . Ergo nominatiuus & uocatiuus intransitiuus solet esse : ut legens ego homo facio : pro lego ego homo & facio . **E**t similiter uocatiuus o homo legens bene fac : id est o homo bene lege & fac . **C**æteri uero magis transitiuui ut prædictum est : ut bellantis hominis misereor : pro bellat homo & eius misereor imperanti homini obedio : pro imperat homo & ei obedio : docentem hominem audio . pro docet homo & cum audio : lucente sole uideo : pro lucet sol & uideo nisi ipse in sese facit kata id est ideopathiam proferatur : tunc enim utimur consuetudine transitiuorum : quæ alopathiam significant : ut misereor mei legentis : præbeo mihi legenti accuso me legentem : fruor me legente & participia ad eum casum maxime referuntur quem uerba desiderant ut supra dictum est : misereor tui misertus tui inuidio tibi inuidens tibi accuso te accusans te : dignor te illa re dignans te illa re :

De Accidentibus participiorum .

Accidunt autem participio sex : genus casus tempus significatio numerus & figura . **G**enus masculinum : ut amatus femininum ut amata : neutrum ut amatum : communetrium generum : ut hic & hæc & hoc legens . **N**am commune duum generum : & epicheno in participio ipsa natura prohibet . **C**ū enim uerba ex quibus nascuntur participia pariter omnibus adiungantur generibus : ut legit uir legit mulier legit mancipiū : necessario participiū quod ex eo proficiscitur eisdem generibus associatur . & siquidem in ns definit : quod sit in præsentis tempore quod est imperfectum : etiam

præteritum sine dubio trium generum est cōmune ad formam nomi-
num adiectiuorum: quæ cum in duas finiunt consonantes trium ge-
nerum sunt communia. **S**inautem uero in ius finiantur: masculina
pariter ad similitudinem adiectiuorum in a finiunt: fœminina: & in
um neutra: quod fit in omni præterito tempore & in futuro: nec mirū
ad formam adiectiuorum hæc dirigi: cum pene uim habeant partici-
pia quoq; adiectiuorum nominum. **A**ccidentia enim propriis uel ap-
pellatiuis nominibus significant uelut illa: ut bonus homo scribens
homo & illud accidit: & hoc accidit fortis **Scipio**: scribens scipio. **N**ec
uos moueat q̄ sunt quædam uerba quæ ad mares pertinet uel ad fœ-
minas: quæ uidentur exigere ut participia sint: uel masculina solum
uel fœminina: ut futuo nubo: futuens nubens. **N**am illud ad mares:
hoc ad fœminas pertinet solum: **S**ed illud attendamus q̄ adeo natu-
ra ipsius uerbi & participii communis est trium generum: q̄ siue uitu-
perationis causa siue figurate licet maribus aptum uerbum uel parti-
cipium: fœmininis quoq; adiungere & contrafacere: ut puta **Bona**
anima futuit illam fœminam pro bonæ animæ uir. **E**rgo & bona ani-
ma futuens bonam fœminam: gignit bonam animam. **E**t bonū cor-
pus futuens gignit bonum corpus. **N**ec uitiosam facio orationem:
adiungens & fœminino & neutro generi uerbum & participium: qđ
ad mares solos uidetur attinere: **E**t contra uituperationis causa pos-
sum dicere ut **Iuuenalis** in secundo. **N**ubit amicus & nuptus uir & fi-
gurate bonus mulieris animus nubit mihi: & nuptus est mihi. **E**rgo
sine dubio omne participium uel in duas definit consonantes: & tri-
um generum est: uel mobile i us masculinum: in a fœmininum. i um
neutrum terminant.

De Formatione participiorum

Tempora coniuncta habent præsentis & præteriti imperfe-
cti: & præteriti perfecti & plusq̄perfecti: tam participium
quā infinita uerba ad similitudinem optatiuorum: **N**ascit̄
autem præsentis & præteriti imperfecti a prima præteriti
imperfecti persona in omni coniugatione. **N**ec mirum cum prima p-
sona honestior est cæteris: ipsa enim sine illis esse non potest: illæ autē
sine hac esse non possunt: & ea illas sibi coniungere potest: illæ autē
eam minime. **E**rgo enim & tu & ille faciamus licet d̄scere: tu autem &
ego facitis uel ille & ego faciunt nemo dicit **Virgilius** in tertio ænei-
dos **Diuellimur** inde **Iphitus** & **pelias** mecum. **F**it autem participiū

mutatione extremae syllabæ supradicti temporis & personæ in bam
in ns: ut amabam amans docebam docens legebam legens faciebam
faciēs inueniebam inueniens. **E**xceptis in eo desinentibus quarta con
iugationis uerbis: quæ contra aliorum regulam i habent ante bam p
ductam: quam tamen antiqui per diphthongum scribentes transmu
tatione uocalium factam ostendebant: ut adiebam: pro adiebam: que
iebam pro quiebam: quod etiam in aliis uerbis sæpe solet fieri: ut po
libam pro poliebam. insignibam pro insigniebam. **N**ec tamen id pro
hibuit participia ad perfectorum nasci regulam: dicimus enim iens
adiens quiens poliens insigniens hæc tamen eadem participia: quæ a
uerbis in eo desinentibus: quartæ coniugationis nascuntur anorma
le per obliquos casus pro ie eu habucrunt: lens euntis quiens quacun
tis futuri temporis participia si sunt a uerbis actiuis & neutris uel de
ponentibus: fiunt ab extremo supinorum addita rus: amatu amatu
rus doctu docturus lectu lecturus auditu auditorus statu staturus lo
cutu locuturus. **A** communi quoque uerbo quod in futuro tempore ha
bet duo participia: unum quod actiuum in rus: alterum uero passiuum
in dus. **I**llud quoque in rus definit secundum supradictam regulam:
criminatu criminaturus osculatu osculaturus. **P**assiuæ uero eiusdem
temporis participia futuri fiunt a genitiuo participii præsentis: tis fi
nali in dus conuersa: ut amans amantis amandus: docens docentis
docendus: legens legentis legendus: audiens audientis audiendus:
præteriens prætereuntis prætereundus: transiens transeuntis transe
undus. **P**ræteriti uero temporis participia quæ in tus uel in sus uel in
xus desinunt similiter a supino extremo fiunt addita s & correpta u
Nascuntur autem a uerbis passiuis: ut amatu amatus domitu domi
tus doctu doctus delatu delatus mersu mersus pexu pexus auditu au
ditus. **A** communibus criminatu criminatus consolatu consolatus.
A deponentibus for fatu fatus reor ratu ratus uereor ueritu ueritus lo
quor locutu locutus molior molitu molitus. **A** neutro passiuo gauisu
gauisus factu factus. **A** neutris uero paucis præteritum nascitur: cœ
natu cœnatus: pransu pransus: placitu placitus nuptu nuptus. **E**xci
pitur mortuus a morior: cuius supinum est secundum analogiã mori
tu: & hinc moriturus. **P**ræterea dubitabatur utrum potatu potaturus
& potatus secundum analogiam: an potu poturus per syncopã me
lius dicatur quæ in usu sunt. **V**irgilius in bucolicis. **H**uc ipsi ad potũ
ueniēt p prata iuueni. **I**dem i. iiii. geor. **Q**uoque modo potis gauderēt

intima febris. **Lucanus in quinto.** Strimona sic gelidum bruma pellē
te relinquunt Potura te nulle grues. ex quo ostenditur potus quoq;
participium esse. Nec mirum cum lautus & lauturus pro lauatus &
lauaturus in usu est. Nam secundum **Terentium** lauatur & lauatu-
rus debet proferri: qui supinum lauatum protulit in eunu. Vix elocu-
ta est: hoc foras simul omnes prouunt abeunt lauatum prostrepunt
Vnde **Quidius in tertio fastorum.** Silua uestalis quid enim uetat in
de moueri Sacra lauaturas mane petebat aquas. Quaritur ortum or-
tu unde ortus an oritum oritu unde oriturus. **Horatius in primo epi-
stolarum.** Nil oriturum alias nihil ortum tale fatentes. Partum partu
unde partus: an paritum paritu unde pariturus. Erutum erutu unde
erutus: an erutum unde eriturus **Lucanus in tertio.** Impendent ca-
ua saxa mari ruituraq; semper. Stāt mire moles: Cassum caslu unde
cassus: an caritum caritu unde cariturus. **Iuuenalis in secundo.** Tol-
lere dulcē Cogitat heredem cariturus turture magno. **Virgilius in
secundo aeneidos.** Demisere neci nunc cassum lumine lugent. Qui-
busdam tamen hoc id est cassus magis uidetur nomen quā uerbum ut
lassus. In anomalis quoq; supradicta regula seruantur: latu laturus
latus: ferens ferentis ferendus esu esurus esus: edens edentis edendus
Et sciendum q; si deficient supina: deficient etiam participia tam fu-
turi temporis in rus desinentia quā präteriti quæ ex ipsis nascuntur:
quod inuenis in omnibus mediratus & inchoatiuis: in quibus defici-
unt duo extrema: quibus deficientibus supradictorum quoq; tempo-
rum deficient participia. **Rarissime** inueniuntur supradicta tempora
in usu a neutris secundæ conjugationis uel tertiæ in uo desinentibus:
quæ in ui diuisas faciunt präteritum perfectum: ut lecturio parturio
esurio horresco feruesco amasco miseresco labesco hisco horresco te-
peo algeo egeo calleo ferueo stupeo lateo candeo niteo albo renuo-
luo. **Rarissime** tamen ut diximus inueniuntur ex quibusdam huius-
modi supina: uel futuri temporis participia: ut dolco doliturus: careo
cariturus. Et alia tamen multa inueniuntur deficientia in aliis quoq;
significationibus: uel generibus uerborum: tam supina quā ex eis nas-
centia: ut urgeo spuo metuo timeo medeor disco posco compesco cre-
seo. Et quocūq; tempore defectiua sunt uerba: deficient etiam partici-
pia: ut ambigo scando niteo uergo areo mando strideo: quāuis apud
uētustissimos eorum quoq; präterita inueniuntur: ferior quoq; & ue-
scor: quia präteritum tempus non habent: deficient etiam in partici-

piis eiusdem temporis. **C**epti nō habet praesens nec futurum nec par-
ticipium: sed tantummodo praeteritum ceptus. **S**imiliter odi osus:
noui notus: ex quo perosus & exosus. **P**lautus in amphitruone Inimi-
cos semper oſa obtuerit. **E**t uerbale tamen nomen ex eo protulit. **I**dē
in alinaria. **M**adidum nihil incontinentem atq; olorem uxoris suae.
& memini meminens. **L**iuus crotopagmon quarto meminens. **V**ar-
ro corde uoluntat: quia memini tam praesentis q̄ praeteriti uim habet:
quomodo odi: unde & osus pro praesenti & meminens pro praeterito
licet accipere. **N**am nosco noui praesens noscens facit. **S**imiliter imp-
sonalia deficiunt in supinis: & participiis quia ex supinis nascuntur
ut piget pudet: quāuis quidam puditum posuerunt. ut **P**lautus in ba-
chidibus. **N**eq; me neq; tu te intus puditum est: factis quae facis. **T**e-
det poenitet piget liquet libet licet oportet: sed compositum pertesū
inuenitur: & poenitens unde poenitentia: & libens & licens unde licē-
tia & licitus. **U**nde **V**irgilius in octauo. **E**t licito tandem sermone serū-
tur. **H**oratius. **L**icentium satyrorum greges. **S**ciendum tamē q̄ haec
omnia inueniuntur perfectorum declinationem habentia in usu uete-
rum teste **C**apro: pigeo pudeo tedeo poeniteo liqueo liceo oporteo:
quomodo placeo contingo euenio uaco attineo accidit iuuo delecto:
quorum tertiae personae impersonalium uice funguntur: placet con-
tingit euenit uacat accidit attinet iuuat. **N**on tamen etiam si partici-
pia deficiant deficiunt & uerba. **I**lla enim ex eis non ista ex illis nascū-
tur. **S**unt tamen quaedam participia quorum quāuis deficiant uerba
in usu: ratio tamen analogiae q̄ dici possunt ostēdit: ut triumphatus
erratus regnatus laboratus decursus. **V**irgilius in xi. **U**lle triūphata
capitolia ad alta corintho. **I**dē in septimo. **R**egnata per arua **S**atur-
no quondam. & in primo aene. **A**rte laboratae uestes. **I**dē in tertio
Errata retrorsus **L**ittora achimenes comes infelicis ulyxis. **T**er. in
adelpis. **D**ecurso iam spacio: **Q**uid enim prohibet uerbis quoq; eorū
uti: nisi auctoritas deficeret. **N**ec mirum haec fieri in participiis: cū in
nominibus quoq; inueniuntur. **E**t in uerbis quaedam deriuata uel cō-
posita: quorū primitiua uel simplicia ī usu nō sunt: ut dicimus puella
diminutiū: quod uidet a puera nasci: ut enī tener tenera tenella: sic
puer puera puella debuit dici: quo tamē quia auctores quorū maxie
usus regnauit: nō sunt usi: nec nos utimur licet inueniant uetustissimi
protulisse & haec puera: & hic & haec puer. **O**rior quasi ab oeco q̄ nō ē
ī usu licet & a graeco ē oreoc. **O**ffēdo quasi a fendo uerbo componit

quod non est lectum: sicut aspicio inspicio despicio conspicio respicio
suspicio a uerbo spicio: quod in usu non est: sim liter hoc idem in plu-
rimis aliis inuenies. **S**unt quaedam quae cum formam habeant parti-
cipiorum: tamen carentia tempore nomina esse ostenduntur: ut gale-
atus scutatus pileatus tunicatus manuleatus: caligatus gemmatus:
bacchatus plaudatus togatus prae-textatus comatus brachatus pe-
nultus soleatus cristatus hastatus lunatus limatus stellatus littera-
tus turtus cecitus pellitus cornutus astutus hirsutus. **Q**uodam ei
primae coniugationis participiorum formam obtinent id est in atus de-
linetia. **Q**uodam uero tertiae. i. i tus uel i utus terminata. **S**unt alia ea-
dem & nomina & participia: ut armatus ὀπλις μένος καὶ ὀπλίτης
doctus ὀ παιδευθεὶς καὶ ὀ παιδευτός acutus ὀ δξυνθεὶς καὶ ὀξύνος
monitus παρὰ νόου μένος ἢ παρὰ νουσις ὑποθήκη: iudicatus ὀ κριθεὶς
καὶ ὀ κριτής sanctus ὀ θεοσπίθεις καὶ ὀ θεοσπέσιος sapiens ὀ φρονῶν καὶ
ὀ φρόνιμος. armatura ἢ ὀπλίσα βα καὶ ἢ ὀπλίσις scriptura ἢ γραφου-
σα ἢ γραφί υἱγρα ἢ χρῆσο μένι καὶ ὀ τόκος ἢ χρῆσις litura ἢ ἔφαλει ψου-
σα καὶ ἢ ἔφαλοιφή factum: τὸ γενόμενον καὶ τὸ ποιητόν: dictum. τὸ
λεχθεὶν καὶ ὀ λόγος υἱ ἴμ τὸ ὠραθῆν καὶ τὸ ὄραμα legendus ὀ λεχοῖ
ὀ μένος καὶ ὀ λεκτέος ὀ ἀναγνωσόμενος ὀ ἀναγνωσέος amandus:
ὀ φιλοκησόμενος καὶ ὀ φιλητέος. **S**ic & alia plurima quae cum tem-
poribus participia sunt: absque his nomina. **A**llud quoque attende: quod cum
a nominibus nomina & uerba & aduerbia & coniunctiones soleant per
deriuationes uel compositiones proficisci: ut ab aenea aeneus: a patre
patrislo: a claro clare: & qua & re quare. **E**t a uerbis similiter nomina
& participia & aduerbia: a lego lector & lecturio & leges: a curro cur-
sum. **A**b aduerbiis nomina & aduerbia: ut ultra ulterior ulterius: a parti-
cipiis participia non possunt nasci: nec uerba: sed uel nomina: ut in-
dulgens indulgentia: uel aduerbia indulgenter.

De Casibus participiorum.

Casus quoque participia sex habent quomodo nomina: nec
sunt in ipsis deficientia aliquo casu: nec mixta est. **N**am in eo
quoque mutatur adiectiua: quae nullo deficient casu siue sunt
mobilia siue in duas consonantes desinentia. **Q**uae enim deficient fixa sunt:
ut fas ditiōe iuppiter iouis. **I**te precii & prece uice & uice tabi tabo ma-
ria ara. nā frugi nihili mācipi & similia nō deficient aliquo casu certo:

sed pro omni casu eadem terminatione funguntur quanuis possunt eadem hac figurate magis prolata ut dictum est per genitiuū & datiuum quam indeclinabilia esse uideri: ut si dicam cordi ē mihi homo cordi hominis: hoc est hominis qui est mihi cordi: cordi homini: cordi hominem. & possum cum omnibus casibus figurate iungere datiuum: sic frugi homo: id est qui frugi est: hoc est utilitati. Similiter cū omnibus casibus adiunguntur figurate & est magis datiuus & hoc etiam de nomine latius tractauimus. Declinantur etiam participia ad similitudinem & regulam nominum in his desinentium uel in us mobilium. exceptis ut supradictum est illis quæ nascuntur a uerbis quarta coniugationis in eo desinentibus. quorum genitiuus uocales nominatiui mutant in eu: iens euntis quiens quicūtis. quanuis **Plautus** supinū eius abiendi dixit pro abeundi in amphitrione. Abiendi etiā tibi nunc occasionem.

De Temporibus participiorum:

Tempora participiis accidunt eadem: quæ uerbis infinitis: præsens: quod est etiam præteritum imperfectum: ut osculari osculans: præteritum perfectum quod est etiam præteritum plusq̄ perfectum: ut osculatum esse uel fuisse & osculatus: futurum osculatum iri: & osculaturus. Et sciendum quod non ex omni significatione omnia tempora inueniuntur. Nam cum quinque sint significationes: actiua passiuua neutra communis & deponens. Ab actiua quidē & neutra præsentis & futuri ueniunt participia: ut amās amaturus. In quibus quia præteritum deficit loco participii: uerbo utimur & nomine infinito: ut qui amauit ὁσφιλήσας ὁσφιλήσας. Quomodo enim loco uerbi participium accipitur necessitatis causa cum uerbo substantiuo: sic etiā ubi participium deficit: necessario uerbum infinito nomini substantiuo iunctum participii officio fungitur. Passiuum quoq; præteritum & futurum habet: ut amatus & amandus. In præsentem autem deficit pro quo similiter uerbum cum prædicto nomine proferimus dicentes: qui amatur ὁσφιλείται ὑφὸ φιλόσπευος. Ex quo ostenditur quoq; significatio participii: quæ tam nominis quæ uerbi uim obtinet quod & hæc p̄ illis: & illa p̄ his ponuntur. Dicimus enim legēs ē qui legit: & qui legit legēs ē: & cenatus ē qui cenauit: & qui cenauit cenatus ē. Illud quoq; sciendū q; sæpe & præterito p̄ præsentem: & præsentem p̄ præterito utuntur auctores necessitatis

cā: cū deficiūt & in or desinētia præsenti & in o terminātia præterito.
Participium tamen præsentis quod etiam præteritum imperfectum
significat solet coniungi uerbis præteriti perfecti & plusq̄ perfecti & si
gnificationem eorundem complecti quomodo uerba præsentis tem /
poris si adiungantur participiis præteriti: præteritum significant: ut
cœnatus sum cœnatus es: cœnatus est: pro cœnauit cœnauisti cœna /
uit. Sic ergo si dicā cœnatus fui fuisti fuit: p̄ cœnauit cœnauisti cœna /
uit: Cœnatus fueram ras rat: pro cœnaueram cœnaueras cœnauerat
potest accipi. Itaque quod deest latinitatis linguæ naturaliter com /
pletur iuncturæ ratione. Multa tamen in his quoque quæ regula exi /
git dici siue euphoniæ causa deficiunt: siue quod in ulu nō sunt sicut
etiam in aliis partibus orationis. **A** neutris ut diximus sicut ab acti /
uis duum temporum participia ueniunt: præsentis ut stans: futuri ut
staturus. Inueniuntur tamen quædam ex eis & præteriti temporis:
ut cœno cœnatus prandeo pransus. placio placitus nubo nuptus: pa /
teo passus. & pacior tamen passus facit: assuesco assuetus. Quibusdā
nomen esse uidetur: sicut quiesco quietus: Iuro etiam iuratus: quod
etiam in passiuâ significatione inuenitur: Quippe etiam uerbum ipsū
Lucanus in quinto protulit. Et lætæ iurantur aues bubone sinistro.
Stattius etiam in septimo thebaidos: Numina captiuus etiam iurabe /
re thebis. **V**irgilius in secundo georgicorum. Aut coniuurato descen /
dens dacus ab istro. Addunt quædam etiam a careo cassus: quod si
esset: deberet cassurus facere futurum: non cariturus: quod **I**uuenalis
in secundo protulit Tollere dulcem Cogitat hæredem cariturus tur /
ture magno: ut supra commemorauimus. Ergo cassus magis est no /
men sicut lassus: & maxime cum uanū significat: ut cassa fraude pa /
rat **T**itubo quoque titubatus facit. **V**irgilius in quinto æneidos. **V**er /
stigia presso haud tenuit titubata solo: & in aliis multis neutrorum
præteriti participia inueniuntur uetustissimi protulisse: ut discessus
interitus obitus occasus potus senectus. Neutro passiuâ quæque
quæ sunt quinque trium temporum habent participia: ut gaudeo
gaudens gauisus gauisurus: audeo audens ausus ausurus: soleo solēs
solitus soliturus: fio fiens factus facturus: differentiæ causa: ne si
dicamus facturus simile sit participio quod uenit a facio uerbo
quod uim possidet actiuam fio uerbi: unde a supino eius nasci /
tur passiuum præteritum eius participium & futuri actiuum fa /
ctum factu: factus facturus: a fido quoque fidens fesus fisorus.

A communi uerbo quattuor temporum nascuntur participia presentis siue praeteriti imperfecti: quod actiuam solum habet significationē ut criminor criminās Διαβάλλομαι καὶ ὁ Διαβαλλόμενος praeteriti perfecti & plusquamperfecti: quod communem habet significationem tam passiuam quam actiuam ut criminatus ὁ Διαβαλλόμενος futuri unum actiuum in rus desinens ut criminaturus: unum passiuum in dus ut criminandus. Omnia tamen in dus desinentia participia eadem etiam nomina esse possunt cum amittunt tempus: ut amandus ὁ φιλησὸς ὁ μένος καὶ ὁ φιλητὸς docendus ὁ Διαδοχόμενος καὶ ὁ Διαδοκτὸς: legendus ὁ ἀναγιωσκόμενος καὶ ὁ ἀναγνοσκόμενος. A deponenti trium temporum ueniunt participia presentis uel praeteriti imperfecti: sequens praeteriti perfecti & plusquamperfecti: ut secutus & futuri secuturus. Multa tamen ex huiusmodi uerbis inueniuntur participia praeteriti temporis apud antiquissimos tam actiuam quam passiuam significationem habentia: ut meditor μελετῶ meditatus ὁ μελετήσας καὶ ὁ μελετηθεὶς. **Terentius in aphis.** Meditata mihi sunt omnia mea incommoda: **Auxilior auxiliatus** βοηθῶ ὁ βοηθήσας καὶ ὁ βοηθηθεὶς. **Luci.** A me auxiliatus es. **Sic** etiam amplector ἀπλέξω ὁ περιωλακείσθαι καὶ ὁ περιπλέχεσθαι ἐκπλέξω. **Petronius** Animam nostro amplexā in pectore. **Cicero p. Roscio:** Quo uno maleficio scelera omnia uideatur complexa esse: adminiculator adminiculatus ὁ βοηθήσας καὶ ὁ βοηθηθεὶς. **Varro:** tribunitio auxilio adminiculatus: Sed sciendum quod uerbis quoque plurimis quae nunc in usu deponētia sunt ueteres sicut communibus usi sunt: de quibus cum de uerbo tractabamus docuimus. A uerbo sum quod est anomalū ueteres presentis temporis praeferebant participium ens: unde componitur potens. Nam futurus magis a uerbo suo uidetur nasci: potest tamen etiam a fui esse existimari.

De Numero

Numerus participiis accidit uterque: singularis ut currens pluralis: ut currentes: & sicut non deficiunt casibus sic nec numeris defectiua inuenies participia.

De Figura.

Figuras habent quas a uerbis accipiunt. Nam per se nunquam componitur participium nisi prius uerbum eius componatur. Ergo uel simplicia sunt uel decomposita plerumque quae graeci παρασύνετα uocant. id est a compositis uerbis deriuata ut efficio efficiēs intelligo intelligēs. Si enim ipsa per se componantur non prius uerbis compositis transeunt in nominum uim

Sicut etiam si comparentur: ut nocens innocens: sapiens insipiens:
Simplicia enim eorum possunt participia esse & nomina. **C**omposita uero sine dubio nomina sunt. **I**deo autem addidimus plerumque quae sunt quaedam quae non seruant compositionis uerborum compaginem unde apparet ea ex ea se composita: ut effringor effractus: contingor contactusque similia indulgens amans acceptus: si comparentur nomina sunt indulgentior amantior acceptior sicque similia. **D**e diuersis quoque consonantibus quae ante us in praeteriti temporis participiis inueniuntur: quanuis per singulas uerbi terminationes cum de superioribus tractabamus. docuimus tamen hic etiam generaliter comprehendere non incongruum uideretur esse. **O**mnia igitur participia praeteriti temporis uel in tus desinunt ut amatus adiutus datus domitus solitus cultus munitus conuentus: uel in ctus: ut sectus doctus lectus sanctus: uel in ptus raptus captus sumptus: uel in stus: ut quastus: uel in sus ut risus morsus lusus uisus: uel in psus ut lapsus: uel in xus ut flexus fluxus pexus. **I**n tus desinunt omnia quae praeteritum in ui syllabam terminant mutatione ui in tus. ut amaui amatus orauit oratus adiuui adiuutus deleui deletus cupiui cupitus lacefliui laceflitus decreui decretus strauit stratus muniui munitus audiui auditus. **E**xciipiuntur differentiae causa tria a longam in au conuertentia laui lautus faui fautus caui cautus: ne si latus fatus catus diceremus alias significatio nes habere putarentur. **E**t sciendum quod haec omnia penultimas productas habent tam in uerbis praeteriti quam in participiis exceptis seui satus & sui litus quae in participiis penultimas corripunt & liui & lini litus. **A** ciui quoque citus: licet & corripere & producere penultimam: abiui quoque uel si composita: & quiui & quii corripunt in participiis i ante tus: ut aditus obitus praeteritus nequitus. **S**olui enim solitus & uolui uolutus: abiecta i produxerunt tamen: a uero correptam ante tus in quattuor solis inueni participiis duobus primae coniugationis quae duplicant in praeterito priorem syllabam dedi datus steti status quod participio simile nomen est: unde futurum staturus. **S**ecundae quoque unum inueni a deponenti reor ratus: & tertiae unum de quo supra diximus seui satus. **V**nde **Virgilius** in secundo georgicorum. **M**utataque insita mala **Ferre** pirum. **S**epeliui etiam notandum quod sepultus facit: antiqui tamen & sepelitus dicebant. **E**t saluii salitus & saltus. **P**raeterea notanda sunt a saluii uel salii saltus & salturus **A**b halo halas halui halitus: nomen participiale non halatus

Et a spiro spiras spiravi spiritus. Similiter nomen participiale factum non spiratus facit: a paui pastus non patus. Ab ambio ambitus correpra penultima quando nomen est. Nam in participio pducitur. **Qui** dius in primo methamor. **Iussit** & ambita circumdare littora terrae. q̄ autem alui est ablato ostendit **Iuuenalis** in quarto. Et omni bellorum pompa animam exalasset optimam: pro exalisset: i uero correpra habent ante tus omnia quae prateritum in ui diuisas terminant nisi sint ex praesentibus in io uel in uo diuisas desinentibus: ut domui domitus: uetui uetitus: attonui attonitus: habui habitus: eliciui elicitus: genui genitus: strepui strepitus. Excipiuntur primae quidem coniugationis duo quae per syneresim proferuntur: secui sectus: fricui frictus. **A** neco quoque necatus & necturus inuenitur participium. Sed necatus proprie dicitur ferro nectus alia ui. Illud quoque est notandum quod **Horatius** ponit in epodo. Non me lustrina iuuerint conchilia magis ueronibus: ut sacris: quos yoys intonata fluctibus hyems ad hoc euertat mare. **Intonata** dixit non intonita. **Cum Virgilius** in. iiii aeneidos. **Attonitus** tanto imperio monituque deorum. **Sonaturus** quoque pro soniturus **Horatius** in primo sermonum protulit. **Ingenium** cui sit: cui mens diuiniore atque os magna sonaturum deos nominis huius honorem. **Virgilius** in sexto **Dum** flammam iouis & sonitus imitatur olympi. In secunda quoque coniugatione excipiuntur in ui diuisas in praeterito desinentia quae penultima in participiis non habent: ut haec docui doctus: tenui tetus censui celsus: **Tertia** quoque raptui raptus: & ex eo composita: corripui correptus: praeripui praereptus: Similiter a canendo composita: absque i faciunt participia secundum primitiui formam: canor cantus: occinor occentus: accinor accensus: quanuis occinui & accinui faciunt praeteritum. **In** rui etiam & in xui per idem tempus executia non habent in participiis: ut dissero disserui dissertus deseruo deserui desertus aperio aperui apertus: nexui nexus: pexui pexus: messui quoque messus facit: ut censui census. **In** lui uero desinentia: ui in tus conuertunt in participio ut collo collui cultus: oculo ocului occultus: consulo consului consultus: alo alui altus uel alitus: unde etiam uolo uolui uultus facit: quod nomen est participiale: quomodo colui cultus. Quando est quartae declinationis quae etiam o uerbi in u conuertunt. Quae uero in praesenti in uo desinunt in extrema praeteriti in tus conuersa faciunt participia: ut pollo pollui pollutus acuo acui acutus suo sui futus

tribuo tributus eruo erui erutus p̄d solum penultimā corripit apud
antiquiores tamen etiam ab hoc compositum producit penultimam:
diruo dirui dirutus: **A**do quoque composita i breuē habent ante tus
in participio prateriti: ut reddo redditus credo creditus prodo prodit
tus perdo perditus uendo uenditus. **I**n ctus faciunt participia prae
teriti passiuā: quae uerba per idem tempus actiuorum praterita in xi
faciūt: ut intelligo intellexi intellectus duxi ductus uexi uectus anxi
anctus traxi tractus pexi pectus iunxi iunctus. **E**xcipitur flexi: quod
flexus facit participium. **S**imiliter in xi uel in qui: uocali longa ante
cedente delinentia in praterito: ut feci factus ieci iactus uici uictus re
liqui relictus. **S**imiliter in gi ut legi lectus tetigi tactus fregi fractus.
In ptus exeunt participia prateriti passiuā cum actiuā eiusdem tem
poris: in pi uel in psi uel in mi terminantur: ut coepi captus: rupi ru
ptus scalpsi scalprus compsi comptus sumpsi sumptus prompti pro
ptus dempsi demptus scripsi scriptus nupsi nupta. **N**uptus enim si
letur nisi per irrisionem uel figuram dicatur: quanuis uetustissimi
nouus nuptus protulisse inueniantur quod nunc in usu non est. em
emptus ademi ademptus redemi redemptus rapui quoque raptus fa
cit & ex eo composita corripui correptus praeripui praereptus. **I**n stus
unum inueni deponens quatuor quastus. & passiuum pascor pastus:
cum alia eiusdem formae soleant s abiicere ut nascor natus irascor iratus
obliuiscor oblitus paciscor pactus nanciscor nactus proficiscor pro
fectus ulciscor ulctus ex pergis cor experrectus defeciscor solum dupli
cauit s in participio defessus **X** quoque antecedente unum inuenio i
tus a textu textus. **I**n sus de inunt participia quae ex uerbis ueniunt i
si uel in di prateritum perfectum terminantibus nisi sint a do compo
sita: de quibus superius diximus uel quartae coniugationis. quae nul
lum participium in sus terminant: ut laesi laesus merse merseus: iussi
iussus mordeo momordi morsus prandeo prandi pransus tondeo to
tondi tonsus: obsidio obsedi obsessus: prahendo prahendi prahen
sus: uideo uidi uisus fodio fodi fossus: tendeo tetendi tensus: ton
do turudi tonsus scindo scidi scissus findo fidi fissus. **E**xcipiuntur ussi
ustus gessi gestus torse tortus & torsus antiqui dicebant. a torreo quo
que tostus fit. **S**ic similiter faciunt participia quae in ri uel in li uel in
ti terminant prateritum actiuorum: ut uelli uel uulsi uulsus fefelli
falsus pepuli pulsus perculi percussus. a suffero sustuli anomalum
est & sublatus facit decurri decursus uerri uersus: uerti uersus.

Excipitur peperi partus differentia causa. **P**eperi enim partus facit:
 Quarta coniugationis in si uel in ri praeteritum terminantia in tus nō
 antecedente i faciunt participia: ut farcio factus: farcio factus factus
 fulcio fulsi fultus: haurio hausi haustus: reperio repperi repertus: cō/
 perio comperi compertus. **I**n psus unum deponens: labor lapsus. **I**n
 xus tria inuenio passiva: nexus a nexui: pexus a pexui: flexus a flexi.
Similiter faciunt participia amplector amplexus: complector cōple/
 xus. **S**upradictas formas seruant in participio praeteriti communia &
 deponentia quae facile ex simili terminatione passiuorum dignosci pos
 sunt quomodo faciunt per singulas coniugationes participia praeteri
 ti temporis. **N**eutra pauca habent praeteritum participium: ut supra
 dictum est. cenno cœnatus: prandeo pransus: iuro iuratus: careo cal/
 sus: quod & nomē est passus a patco: a titubo titubatus: a placeo pla
 citus: a quiesco quietus. **A** neutropassiuus quinq; sunt: Gaudeo gaudi
 sus: audeo ausus: soleo solutus: fio factus fido fesus. **V**etustissimi tamē
 & ex aliis plurimis neutris inueniuntur protulisse participia praeteriti
 quomodo superius ostendimus: quae nunc in usu non sunt. participi
 um quoq; futuri actiuum uel neutrale a supinis nascitur: ut amatu a/
 maturus domitu domiturus: doctū docturus flexu flexurus fultu ful
 turus factu facturus. **P**leraq; neutrorum secundae coniugationis in uī
 diuisas desinetia praeterito deficiunt in supinis: ut horruī rubuī texuī
 tepuī serbui senuī eguī friguī riguī dirriguī stupuī & similia. **E**t quia
 superius diximus q; uerba actiua & neutra carent praeteriti temporis
 participio sicut & passiuia communia & deponentia & uerbo utimur
 ut pro φιλήσας qui amauit & φιλούμενος qui amatur: **S**ciēdum ē
 quod antiqui in actiuis & neutris uerbis: pro praeteriti temporis par
 ticipiis etiam instanti tempore utebātur: ut pro ἐρχόμενος καὶ ὄλ
 ων: ueniens dicentes: **S**imiliter ὁ παραγενόμενος καὶ ὁ ἀραγινόμε
 vos adueniens. **V**irgilius in decimo. **C**aculus adueniens marforū
 montibus umbro. hic enim adueniens ὁ ἐλῶν significat. **T**erentius i
 phormione. **O**ffendi adueniens: qui cum uolebam & ut uolebam col
 locatam filiam. hic enim quoq; adueniens ὁ παραγενόμενος signifi
 cant. **S**tatus in primo thebaidos. **E**t caligantes abrupto sole myce
 nas: caligantes pro caligatas dixit.